

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-/88/2023-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
2022 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН
АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2023 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Т.Хүрэлбаатар

Утас: 70272248 Цахим хаяг: khurelbaatart@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	16
4.1 Ерөнхий зүйл	16
4.2 Материаллаг байдал	16
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	16
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	16
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	17
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	17
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	17
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2023.02.25 № 01/137
танай -ны № -т

ТӨВ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА А.ПҮРЭВСҮРЭН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовн ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд нуурын тохижилтын ажил, эрэн хайх, аврах бүлгийн барилга, хашаа, "Нарлаг" цэцэрлэгийн биеийн тамирын талбайн тохижилт, Бага сургуулийн биеийн тамирын заалны засвар зэрэг хөрөнгө оруулалтын ажлууд хийгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторовн мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн дараах асуудлууд байна. Үүнд:

- Худалдан авалтыг цахим төлбөрийн баримттай тулгахад 79,435.0 мянган төгрөгөөр дутуу байна.
- Шатахууны тооцоог дутуу бодсон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	186,367,094.36	259,853,294.36
33	АВЛАГА	45,000,000.00	59,650,200.00
335	Бусад авлага	45,000,000.00	59,650,200.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	45,000,000.00	59,050,200.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	00.00	600,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	141,367,094.36	200,203,094.36
351	Түүхий эд материал	25,976,040.00	25,976,040.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	25,976,040.00	25,976,040.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	11,072,470.00	11,072,470.00
354	Хангамжийн материал	77,371,917.56	126,097,917.56
35410	Бичиг хэргийн материал	148,000.00	148,000.00
35420	Аж ахуйн материал	12,373,760.00	12,373,760.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,773,300.00	4,281,300.00
35470	Бусад хангамжийн материал	63,076,857.56	109,294,857.56
35600	Мал амьтад	26,946,666.80	37,056,666.80
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,268,814,258.52	1,555,923,139.65
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,268,814,258.52	1,555,923,139.65
392	Биет хөрөнгө	1,255,409,258.52	1,542,518,139.65
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,108,688,396.92	1,336,761,295.92
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-329,042,412.15	-380,080,118.80
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	283,390,420.00	339,699,510.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-150,092,475.39	-169,393,753.34
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	391,460,068.88	394,709,568.88
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-264,768,178.84	-293,859,720.79
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	47,009,251.69	47,009,251.69
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-42,222,551.92	-43,885,184.83
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	64,200,000.00	64,200,000.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-64,200,000.00	-64,200,000.00
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	10,610,800.00	10,610,800.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	221,026,863.13	337,899,589.13
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-20,650,923.80	-36,953,098.21
393	Биет бус хөрөнгө	13,405,000.00	13,405,000.00
39301	Програм хангамж	2,127,500.00	2,127,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-456,500.00	-456,500.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	11,734,000.00	11,734,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,455,181,352.88	1,815,776,434.01

4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	224,539.00	00.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	224,539.00	00.00
413	Өглөг	224,539.00	00.00
4136	Бусад өглөг	224,539.00	00.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	199,584.00	00.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	24,955.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,454,956,813.88	1,815,776,434.01
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,454,956,813.88	1,815,776,434.01
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	526,982,283.38	526,982,283.38
51101	Өмч: - төрийн	526,982,283.38	526,982,283.38
512	Хуримтлагдсан үр дүн	783,272,267.50	1,144,091,887.63
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	783,272,267.50	783,272,267.50
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	360,819,620.13
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	144,702,263.00	144,702,263.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,455,181,352.88	1,815,776,434.01

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,380,599,924.00	1,761,030,308.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	110,325,628.00	325,457,416.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	110,325,628.00	325,457,416.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	00.00	283,267,416.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	00.00	283,267,416.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,270,274,296.00	1,435,572,892.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	92,489,096.00	368,693,592.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	22,920,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	69,569,096.00	368,693,592.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,177,785,200.00	1,066,879,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,177,785,200.00	1,066,879,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	993,114,489.16	1,395,460,887.87
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	850,093,489.16	1,094,951,197.37
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	795,505,141.39	830,715,365.42
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	288,378,777.00	232,209,181.00
210101	Үндсэн цалин	179,693,795.00	183,459,132.83
210102	Нэмэгдэл	53,060,962.00	38,154,652.43
210104	Урамшуулал	00.00	10,595,395.74
210105	Гэрээт ажлын хөлс	55,624,020.00	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	39,096,493.60	29,163,940.97
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,558,897.95	20,062,808.66
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,900,898.88	2,310,329.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,320,699.35	1,847,903.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	580,097.96	448,113.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,735,899.46	4,494,786.22

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	94,412,339.00	112,482,812.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,715,984.00	30,899,812.00
210302	Түлш, халаалт	81,696,355.00	81,133,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	450,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,148,538.00	64,731,411.00
210401	Бичиг хэрэг	4,100,900.00	5,675,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,445,718.00	32,507,126.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,149,945.00	7,640,490.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	11,104,465.00	15,308,395.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,347,510.00	3,600,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,664,800.00	11,500,000.00
210604	Урсгал засвар	6,664,800.00	11,500,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,972,500.00	9,096,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,972,500.00	9,096,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,436,684.00	48,842,647.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,994,618.00	45,788,144.26
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	576,000.00	576,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,350,000.00	1,349,325.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,216,066.00	942,178.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	300,000.00	187,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	313,395,009.79	322,688,873.19
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	217,369,376.63	205,293,539.32
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	96,025,633.16	117,395,333.87
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,588,347.77	264,235,831.95
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,400,000.00	60,236,343.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	00.00	20,945,100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	36,609,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400,000.00	2,681,843.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	52,188,347.77	00.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,188,347.77	00.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	00.00	203,999,488.95
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	99,052,888.95
213405	Нэмэлт санхүүжилтийн Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		104,946,600.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	143,021,000.00	300,509,690.50
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	143,021,000.00	300,509,690.50
221001	Их засвар	63,860,000.00	224,967,744.00
222001	Тоног төхөөрөмж	71,514,000.00	72,349,280.00
223001	Бусад хөрөнгө	7,647,000.00	3,192,666.50
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	387,485,434.84	365,569,420.13
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	22,182,202.83	4,749,800.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	22,182,202.83	00.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	00.00	4,749,800.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-22,182,202.83	-4,749,800.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	365,303,232.01	360,819,620.13

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан
/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,276,674,296.00	1,435,572,892.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,400,000.00	00.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,400,000.00	00.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,400,000.00	00.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,400,000.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,270,274,296.00	1,435,572,892.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	92,489,096.00	368,693,592.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	22,920,000.00	00.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	69,569,096.00	368,693,592.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,177,785,200.00	1,066,879,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,177,785,200.00	1,066,879,300.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	743,738,042.00	972,135,902.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	743,738,042.00	972,135,902.50
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	689,149,694.23	707,900,070.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	288,378,777.00	232,809,181.00
210101	Үндсэн цалин	179,693,795.00	184,059,132.83
210102	Нэмэгдэл	53,060,962.00	38,154,652.43
210104	Урамшуулал	00.00	10,595,395.74
210105	Гэрээт ажлын хөлс	55,624,020.00	00.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	39,096,493.60	29,163,940.97
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,558,897.95	20,062,808.66
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,900,898.88	2,310,329.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,320,699.35	1,847,903.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	580,097.96	448,113.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,735,899.46	4,494,786.22
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	93,696,400.00	112,707,351.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,516,400.00	31,099,396.00
210302	Түлш, халаалт	81,180,000.00	81,157,955.00
210303	Цэвэр, бохир ус	00.00	450,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50,342,510.00	64,780,610.00
210401	Бичиг хэрэг	4,100,900.00	5,675,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,445,700.00	32,389,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,149,945.00	7,640,490.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	15,045,965.00	15,475,020.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,600,000.00	3,600,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,664,800.00	11,500,000.00
210604	Урсгал засвар	6,664,800.00	11,500,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	1,972,500.00	9,096,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	1,972,500.00	9,096,500.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,274,517.00	54,332,267.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,832,451.00	51,277,764.26
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	576,000.00	576,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,350,000.00	1,349,325.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,216,066.00	942,178.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	300,000.00	187,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	201,723,696.63	193,510,220.32
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	201,723,696.63	193,510,220.32
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,588,347.77	264,235,831.95
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,400,000.00	60,236,343.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	00.00	20,945,100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	36,609,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400,000.00	2,681,843.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	52,188,347.77	203,999,488.95
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	52,188,347.77	99,052,888.95
213405	Нэмэлт санхүүжилтийн Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	104,946,600.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	532,936,254.00	463,436,989.50
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	532,936,254.00	463,436,989.50
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	532,936,254.00	463,436,989.50
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	532,936,254.00	463,436,989.50
221001	Их засвар	89,288,510.00	18,668,159.00
222001	Тоног төхөөрөмж	90,514,000.00	61,106,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	9,513,294.00	5,871,166.50
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	343,620,450.00	377,791,664.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-532,936,254.00	-463,436,989.50

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нооц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	515,248,283.38	124,208,888.60	293,977,497.41	00.00	933,434,669.39
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	515,248,283.38	124,208,888.60	293,977,497.41	00.00	933,434,669.39
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	11,734,000.00	00.00	-16,197,223.48	00.00	-4,463,223.48
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	526,982,283.38	144,702,263.00	783,272,267.50	00.00	1,454,956,813.88
D01	2022 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	526,982,283.38	144,702,263.00	783,272,267.50	00.00	1,454,956,813.88
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	526,982,283.38	144,702,263.00	783,272,267.50	00.00	1,454,956,813.88
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	360,819,620.13	00.00	360,826,850.13
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	526,982,283.38	144,702,263.00	1,144,091,887.63	00.00	1,815,776,434.01

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,057,699,500.00	967,826,411.05
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	791,599,500.00	708,638,921.55
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	752,299,200.00	669,347,678.55
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	240,291,700.00	232,809,181.00
210101	Үндсэн цалин	190,062,100.00	184,059,132.83
210102	Нэмэгдэл	50,229,600.00	38,154,652.43
210104	Урамшуулал	00.00	10,595,395.74
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	30,606,100.00	29,163,940.97
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,994,500.00	20,062,808.66
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,402,900.00	2,310,329.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,922,300.00	1,847,903.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	480,500.00	448,113.42
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,805,900.00	4,494,786.22
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	122,003,200.00	112,707,351.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	31,316,400.00	31,099,396.00
210302	Түлш, халаалт	89,686,800.00	81,157,955.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	450,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	76,825,100.00	62,836,610.00
210401	Бичиг хэрэг	5,675,400.00	5,675,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	30,445,700.00	30,445,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,864,000.00	7,640,490.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	28,240,000.00	15,475,020.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,600,000.00	3,600,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,500,000.00	11,500,000.00
210604	Урсгал засвар	11,500,000.00	11,500,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,176,700.00	9,096,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,176,700.00	9,096,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	85,121,800.00	54,332,267.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр	81,431,800.00	51,277,764.26
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	840,000.00	576,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,350,000.00	1,349,325.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,300,000.00	942,178.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	200,000.00	187,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	176,774,600.00	156,901,828.32
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	176,774,600.00	156,901,828.32
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	39300300.00	39291243.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	39,300,300.00	39,291,243.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	36,609,400.00	36,609,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,690,900.00	2,681,843.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	266,100,000.00	259,187,489.50
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	266,100,000.00	259,187,489.50
221001	Их засвар	165,700,000.00	89,955,043.00
222001	Тоног төхөөрөмж	90,450,000.00	163,361,280.00
223001	Бусад хөрөнгө	9,950,000.00	5,871,166.50
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,057,699,500.00	1,066,879,300.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,057,699,500.00	1,066,879,300.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,057,699,500.00	1,066,879,300.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		263,746,992.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		63,746,992.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		42,801,892.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		1,944,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун		1,944,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,832,451.00	-
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,832,451.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	92,530,774.00	40,857,892.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	92,530,774.00	40,857,892.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	20,945,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		20,945,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		20,945,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	400,000.00	-
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,125,871.00	104,946,600.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,125,871.00	-
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		104,946,600.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		200,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		200,000,000.00
221001	Их засвар		200,000,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	98,889,096.00	368,693,592.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	98,889,096.00	368,693,592.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	98,889,096.00	368,693,592.00

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газар нь сумын эдийн засгийн чадавхыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн оновчтой бодлого зохицуулалтаар хангах, нийгмийн салбарын хөгжлийг ахиулахад чиглэсэн оновчтой бодлого зохицуулалтаар хангах, захиргааны удирдлага, иргэдэд үзүүлж буй төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх, байгууллагын хүний нөөцийг сайжруулах, хувь хүний чадавх, харилцаа хандлагыг өөрчлөхөд анхаарч, үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэхэд дэмжлэгийг үзүүлэх чиг үүргийг хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий аймгийн Засаг даргын харьяа байгууллага юм.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газар нь үйл ажиллагааныхаа чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн стратегийн төлөвлөлт, хөтөлбөр, төсөл зохиох, зохицуулах, хяналт шинжилгээ хийх, үнэлж дүгнэх, бодлогын удирдамжаар хангах,
- Засаг даргаас бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд нь зохион байгуулалт, эрх зүй, аж ахуйн талаар болон Тамгын газрын хэлтэс, албадын үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах,
- Нутгийн захиргааны байгууллагыг чиглүүлэн удирдахад нь Засаг даргад туслах, Хурал, Засаг дарга, доод шатны нутгийн захиргааны байгууллагыг шаардлагатай мэдээллээр хангах, хууль тогтоомж, Засгийн газар, Хурал, Засаг даргын шийдвэрийг биелүүлэх үүрэг бүхий байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлэх, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, гүйцэтгэлд нь хяналт тавьж үр дүнг тооцох
- Тамгын газрын бичиг хэргийг хөтлөх, байгууллага, иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, санал, гомдлыг шийдвэрлэх ажлыг зохион байгуулах, төрийн захиргааны ажилтныг бэлтгэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх, тэдний ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах ажлыг хууль тогтоомжийн хүрээнд зохион байгуулах

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газар нь гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 10 зорилт, хэрэгжүүлэх 26 арга хэмжээтэй баталснаас нийт 95.3 хувьтай дүгнэгдсэн байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газар нь төсвийн шууд захирагчийн хувьд дараах хуулийн хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг эрхлэн гүйцэтгэж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хууль
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
- Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна. Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Төлөвлөлтийн үе шатанд дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзсэн.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газарт дотоод аудитын нэгж байхгүй ба Төв аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлдэг байна. Тамгын газрын даргын 2022 оны А/01 дүгээр тушаалаар дотоод хяналт, шалгалтын зөвлөлийг 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй шинэчлэн баталж Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолын дагуу үйл ажиллагаа явуулж байна.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газарт аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албаас хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагад өдөр тутам мөрдөгддөг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлангаа Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 391,150.7 мянган төгрөгөөр буюу 26,8 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө			
Авлага	45,000.0	59,650.2	14,650.2
Бараа материал	141,367.1	200,212.3	58,845.2
Үндсэн хөрөнгө	1,268,814.2	1,586,469.4	317,655.2
Нийт хөрөнгө	1,455,181.3	1,846,332.0	391,150.7
Өр төлбөр	224.5	0.0	-224.5
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,454,956.8	1,846,332.0	391,375.2
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,455,181.3	1,846,332.0	391,150.7

Дээрх хүснэгтээс харахад: Тайлант онд авлага данс эхний үлдэгдэл 45,000.0 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 59,650.2 мянган төгрөг болж 14,650.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Энэ нь сумын төв, Өвөржанчивлан суурины гэрэлтүүлгийн ажил дуусаагүй, хүлээлцээгүй байгаа тул авлагаар тусгасантай холбоотой байна. Бараа материал дансны эхний үлдэгдэл 141,367.1 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 200,212.3 мянган төгрөг болж 58,845.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материалтай холбоотой байна.

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө дансны эхний үлдэгдэл 1,268,814.2 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 1,586,469.4 мянган төгрөг болж, 317,655.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь нэмэгдсэн болон хасагдсан үндсэн хөрөнгөөс гадна элэгдлийн зардалтай холбоотой байна. Өглөг дансны эхний үлдэгдэл 224.5 мянган оны эцэст барагдсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 1,846,332.0 мянган төгрөг болж 391,375.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 651,188.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газраас дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 415,691.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 2022 оны урсгал зардлын төсвийг 1,066,879.3 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь өмнөх оноос шилжих үлдэгдлийг нэмж баталсантай холбоотой байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсөв 1,066,879.3 мянган төгрөгөөс төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,066,879.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг авч бүрэн зарцуулсан байна. Тайлант хугацааны төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 967,826.5 мянган төгрөг буюу 90,7 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Биелэлт
1	70106/80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	469,885.6	440,350.3	38,715.18	91.9%
2	70106/80103 Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	66,431.8	36,504.6	29,927.2	54.9%
3	70106/80106 Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	69,721.8	60,877.7	8,844.0	87.3%
4	70106/80205 Мэдээлэл сурталчилгааны зардал	10,000.0	9,999.9	0.1	100.0%
5	70106/80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	39,300.3	39,291.2	9.0	99.9%
6	70106/80918 Шилжих үлдэгдэл	266,100.0	259,187.4	6,912.6	97.4%
7	70106/81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	20,000.0	19,996.3	3.7	99.9%
8	70106/82212 Хур хог хаягдал, орчны бохирдлыг	28,240.0	15,475.0	12,765.0	54.8%
9	70106/82801 Улсын их баяр наадам	5,000.0	4,773.2	226.8	95.4%

10	70106/81701 Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	83,020.0	81,370.9	1,649.1	98.0%
	ДҮН	1,066,879.3	967,826.5	99,052.8	90.7%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд өвс тэжээлийн үнэ 29,015.9 мянган төгрөг, Төв чандмань дулааны эрчим хүчний газраас усны үнэ 3,818.2 мянган төгрөг, сонгуулийн үр дүнгээр ажлаас чөлөөлөгдсөн улс төрийн албан хаагчдын тэтгэмжид 20,945.1 мянган төгрөг, цахим тендерийн урилгын үнэ 595.0 мянган төгрөг, малын гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх шатахууны үнэ 1,944.0 мянган төгрөг, хөдөө аж ахуйн улсын тооллогын зардал 5,175.6 мянган төгрөг, газрын дуудлага худалдааны орлогоос хуваарилсан 2,850.0 мянган төгрөг, аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс зудтай сумдад олгосон 10,000.0 мянган төгрөг, бодь даатгалын 162.0 мянган төгрөг, хөдөлмөр эрхлэлтийн ажил жуулчлалын 156.0 мянган төгрөг, аймгийн статистикийн хэлтсээс хүн амын богино хугацааны хөдөлгөөний тандалт судалгааны зардалд 200.0 мянган төгрөг, байгаль орчны барьцаа сангийн данс байхгүй тул Бөхөн минералс ХХК-аас барьцаа 500.0 мянган төгрөг, аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас хамтарсан санхүүжилтийн Соёлын төвийн их засварын ажилд 200,000.0 мянган төгрөг, аймгийн орон нутгийн төсвөөс орон нутаг дахь төрийн албан хаагчдын орон сууцаар хангах хөтөлбөрийн хүрээнд хамтарсан санхүүжилтээр 100,000.0 мянган төгрөг нийт 375,361.8 мянган төгрөг орлогоор төвлөрч 270,415.2 мянган төгрөгийг зарцуулан 104,946.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Төрийн албан хаагчийг орон сууцаар хангах хөтөлбөрийн 100,000.0 мянган төгрөг, газрын дуудлага худалдааны орлого 2,850.0 мянган төгрөг, усны төлбөр 3,818.2 мянган төгрөг зэргийг тус тус төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 2 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/						
№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
1	70106	2022.01.01-2022.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	Хөтөлбөр 95.3 %	1,066,879.3	967,826.5

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Т.Хүрэлбаатар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны 03/09 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын 2022 оны баталсан төсвийн нийт зарлагыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын батлагдсан 2021 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт орлого 1,380,599.9 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 20,708.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 15,531.7 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газарт авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ байхгүй байна.

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад мэдээлбэл зохих 171 мэдээллийг хуулийн хугацаанд мэдээлсэн байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллагад бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэх алдаа, зөрчилтэй асуудал гараагүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Төв аймгийн Эрдэнэ сумын Засаг даргын тамгын газрын эхний хагас жилийн байдлаарх санхүүгийн тайланд завсрын аудит хийгдсэн. Завсрын аудитын явцад асуудлын бүртгэлээр 3 зөвлөмж өгөгдсөн ба биелэлтийг жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дахин хянахад 2 зөрчил нь арилсан, 1 зөрчил арилаагүй байсан тул уг 1 зөрчлийг таслан зогсоох давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгсөн.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Тус байгууллага нь 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 2 зөвлөмж, 1 албан шаардлага, 1 төлбөрийн акт тогтоосныг 100% хэрэгжүүлэн, биелэлтийг 2022 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн 03/45 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	4,402.0	1	4,402.0	100%
Албан шаардлага	1	191,033.6	1	191,033.6	100%
Зөвлөмж	2	5,526.7	2	5,526.7	100%
Нийт дүн	4	200,962.3	4	200,962.3	100%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Нуурын эргийн тохижилтын 20,000.0 мянган төгрөгийн үрсэлгээгээр тарьсан модыг орлого авсан байдлыг авч үзэх нь зүйтэй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

5.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар залруулга хийгдээгүй болно.

5.3 Албан шаардлага

Харилцагч байгууллагатай хийсэн худалдан авалтыг цахим төлбөрийн баримттай тулгалт хийхэд цахим баримтын дүн шилжүүлсэн мөнгөн дүнгээс 79,435.0 мянган төгрөгөөр дутуу байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.6-д "Албан татвар суутган төлөгч төлбөрийн баримтыг өөр дүнгээр олгосон, эсхүл төлбөрийн баримт олгохоос татгалзсан бол албан татвар төлөгч энэ талаар татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад, эсхүл харьяа татварын албанд нэн даруй мэдэгдэх үүрэгтэй.", Сангийн сайдын 2017 оны 347 тоот тушаалаар батлагдсан "Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөн заавар"-ын 6.5-д Төлбөрийн баримт "Төлбөрийн баримт нь бараа, ажил, үйлчилгээний төлбөр, тооцоо хийгдсэнийг нотлох анхан шатны цаасан болон цахим баримт юм. Төлбөрийн баримтад борлуулагч, худалдан авагчийг таних тэмдэг, татвар төлөгчийн дугаар, төлбөр тооцоо хийгдсэн он, сар, өдөр, бараа, ажил, үйлчилгээний нэр, код, тоо хэмжээ, үнэ, татварын дүнг тусгана. Төлбөрийн баримтыг цахим гарын үсэг эсхүл тусгай нууцлалын QR кодоор баталгаажуулах бөгөөд Монгол Улсын Стандарт MNS 6529:2015 "Татварын нэгдсэн системд ашиглах төлбөрийн баримтын ерөнхий шаардлага"-д заасан загварын дагуу бүртгэлийн машинаар хоёр хувь үйлдэнэ", санхүүгийн тайлангийн аудитын "Иж бүрэн байх", "Эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.1.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг холбогдох стандарт, хууль тогтоомжийн дагуу зохих ёсоор хөтөлж, баталгаажуулаагүй" гэсэн заалтын дагуу албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд шатахууны тооцоог дутуу бодсон байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2-д "Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ", 20.2.6-д "Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" гэсэн заалт, Санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шатахууны тооцоог сар бүр хийж, тухайн сарын үлдэгдлийг дараа сарын эхний үлдэгдлээр тооцож байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 6 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цахим баримт, шатахууны тооцоо	2	91,679.4			1	79,435.0	1	12,244.4				
Дүн	2	91,679.4			1	79,435.0	1	12,244.4				